

Alvdal kommune**SÆRUTSKRIFT**

Arkivsak: 22/952

SAMLET SAKSFREMSTILLING - ØKONOMIRAPPORT 1/2022

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
26/22	Formannskapet	02.06.2022
43/22	Kommunestyret	16.06.2022

Endelig vedtak fattes i: Kommunestyret

Vedlegg:

Økonomirapport 1/2022

Melding om vedtak sendes til

Revisjon Midt-Norge SA Brugata 2 7715 STEINKJER

Kontrollutvalg Fjell IKS Os Kommunehus 2550 OS I ØSTERDALEN

Saksopplysninger:

Kommunedirektøren skal i henhold til økonomireglementet rapportere på økonomien i kommunen tre ganger pr. år til formannskapet og kommunestyret. Første rapportering skjer i mai/juni og er basert på 4 måneders drift, andre gangs rapportering skjer i sept./okt. og er basert på 8 måneders drift, mens den tredje rapporteringen skjer etter avsluttet regnskap og gjøres i form av årsberetning. Denne gangen rapporteres det på bakgrunn av 4 måneders drift.

Kommunens 13 enheter har utarbeidet årsprognoser basert blant annet på regnskapstall pr. 30/4 og mange andre kjente faktorer. Hver enkelt enhets netto utgift i årsprognosen er sammenlignet med netto budsjettramme. 10 av enhetene melder om større netto utgift i årsprognosen enn i budsjettrammen. Samlet melder disse 10 enhetene om merforbruk på 3.847.000 kr som fordeler seg slik:

Stabstjenestene	135.000
Alvdal barnehage, Plassen	763.000
Alvdal barneskole	287.000
<u>Alvdal ungdomsskole</u>	<u>379.000</u>
Sum sektor oppvekst	1.429.000
Helse	220.000
Hjemmebasert omsorg	203.000
<u>Solsida</u>	<u>433.000</u>
Sum sektor helse og velferd	856.000
Flyktningetjenesten	573.000
Kultur	50.000
<u>Kommunalteknikk</u>	<u>804.000</u>
Sum sektor samfunn og utvikling	1.427.000

Totalsum 3.847.000

De øvrige 3 enhetene melder om enten balanse mellom budsjettramme og årsprognose eller et lite mindreforbruk. Dette gjelder enhetene Alvdal barnehage Øwretun, Tjenesten for funksjonshemmede og Landbruk/miljø.

Budsjettmidler/utgifter som er plassert hos kommunalsjefene, dvs utenom enhetene: Budsjettrammen for barnevernet er svært usikker. Det jobbes med flere saker som kan påvirke utgiftene og dermed budsjettbehovet vesentlig. Kommunedirektøren kommer tilbake til dette ved neste rapportering. Fra NAV foreligger det ingen indikasjoner på behov for endring i budsjettrammen. Det samme gjelder plan/byggesak/geodata og PP-tjenestene. Budsjettet for skoleskysser ser ut til å være tilstrekkelig.

For kommentarer til tallene vises det til den vedlagte økonomirapporten. Der er avvikene kommentert pr. enhet.

Når det gjelder inntektene skatt og rammetilskudd la regjeringen fram revidert nasjonalbudsjett den 12. mai. Her varslet regjeringen at kommunene kan regne med økte inntekter i skatt og rammetilskudd samlet i år sammenlignet med statsbudsjettet som ble vedtatt før jul. Dette er nærmere kommentert i kapittel 2.1.1 i den vedlagte økonomirapporten og under saksvurdering.

Kommunedirektøren vil minne om at det vedtatte driftsbudsjettet for i år har:

- et netto driftsresultat på minus 7,4 mill. kr som i prosent er minus 2,8 %, dvs. et svært dårlig resultat. Når premieavvik pensjon og bruk av sjølkostfond holdes utenfor var netto driftsresultat i opprinnelig budsjett minus 1,4 mill. kr, også dette et dårlig resultat.
- kun 1 mill. kr i avsetning til disposisjonsfond
- ekstraordinær stor bruk av fondsmidler for å oppnå et budsjett i balanse
- stramme budsjettrammer, dvs. lite rom for å takle uforutsette utgifter

Saksvurdering:

Skatt, rammetilskudd og konsesjonskraftinntekter:

Staten regner med høyere skatteinntekter enn anslått da statsbudsjettet ble laget og vedtatt. Økningen skyldes oppjusterte anslag for lønns- og sysselsettingsvekst og restskatter som følge av høye utbytteuttak i 2021. Økningen i skatteinntekter fra utbytte betraktes av regjeringen som en ekstraordinær inntekt som følge av tilpasninger til endret utbytte-beskatning.

Regjeringen foreslår i revidert nasjonalbudsjett at 9,1 mrd. kroner av skatteveksten på 17,4 mrd kroner tilbakeføres til staten. Dette skjer ved et trekk i rammetilskuddet, der 25 % (2,3 mrd. kroner) blir fordelt etter innbyggertall og 75 % (6,8 mrd. kroner) blir fordelt etter anslått merskatteinntekter fra utbytte etter inntektsutjevning.

Dette fører til disse beløpene for Alvdal kommune:

Beløpene er i 1.000 kroner

	Rev. nasj.budsj	Statsbudsj 22	Komm budsj 22	Regnskap 21
Skatt	71.457	65.683	65.670	69.420
Skatteutjevning	17.121	13.725	13.723	13.000
Rammetilskudd	96.554	99.807	101.300	103.734
Sum	185.100	179.215	180.700	186.154

Som de to kolonnene i midten viser er kommunens budsjett vedtatt med 1,5 mill. kr mer i rammetilskudd enn det statsbudsjettet viste. Dette skyldes at kommunen la til grunn at kommunen vil få 1,5 mill. kr i ekstra rammetilskudd fra ekstrapotten til kommuner med ekstra

høye utgifter innen ressurskrevende tjenester. Staten fordeler denne potten i august. Det er usikkert om og eventuelt hvor mye Alvdal kommune får fra denne potten. Revidert nasjonalbudsjett viser 3,25 mill kr mindre i rammetilskudd enn det statsbudsjettet viste, mens det kan bli en merinntekt i skatt og skatteutjevning på opp mot 9,2 mill. kr. Årsaken er beskrevet i teksten over tabellen. Tallene viser en anslått merinntekt i skatt og rammetilskudd på 4,4 mill. kr sammenlignet med kommunens opprinnelige budsjett.

Inntekten fra konsesjonskraft blir høyere enn budsjettet. Svært høy strømpris er hovedårsaken. Det kan dreie seg om mellom 2 og 3 millioner kr i merinntekter. Et mer eksakt beløp er vanskelig å anslå på nåværende tidspunkt da denne inntekten innbetales til kommunen månedlig og etterskuddsvis.

Barnehagene:

Det er tatt inn og blir tatt inn flere barn i Plassen barnehage i løpet av 1. halvår. Noen av barna er/blir overflyttet fra Øwretun barnehage, mens noen er tatt inn i henhold til løpende opptak. Plassen barnehage var så vidt innenfor bemanningsnormen pr. 01.01.22. Budsjettet for 2022 var satt opp ut fra antall barn som hadde plass pr. november 2021. Med flere barn er det nå for mange barn pr. ansatt, det vil si at man bryter bemanningsnormen. For å holde seg innenfor normen må bemanningen i Plassen barnehage økes noe. Øwretun barnehage kan ikke redusere på sin bemanning før etter oppstart av nytt barnehageår 16. august, til tross for at antall barn der har gått ned i løpet av 2022.

Av flere årsaker har bemanningen i Øwretun barnehage ligget litt over budsjettet bemanning hittil i år. Øwretun reduserer bemanningen fra 16. august. Det foreslås å ikke endre den opprinnelige budsjetttrammen for Øwretun barnehage.

Sykefraværet:

I årets 4 første måneder har sykefraværet vært 8,7 %. Dette er et gjennomsnitt for hele kommunens virksomhet. Enkelte enheter melder om fravær på mer enn 10 %. Sykefraværet i 2021 var 8,1 %. Et sykefravær på 8,7 % er høyt. Det er mange årsaker til sykefravær. Mye av fraværet er langtidsfravær. I januar og februar ble mange ansatte smittet av korona. Dette er noe av forklaringen til det høye fraværet i år. Mye av sykefraværet i en kommune utløser ekstra utgifter i form av utgifter til vikarer. Arbeidsgiver må dekke alle utgiftene knyttet til vikarer ved korttidsfravær. I enheter der det arbeides turnus, blir fast ansatte brukt som vikarer. Dette utløser ofte overtid og dermed lønn for overtid.

Mangel på arbeidskraft:

Kommunen har i løpet av de siste årene merket at tilgangen på arbeidskraft har blitt mindre. Dette har vært merkbart i forhold til å fylle behovet for vikarer og ekstrahjelp. Dette problemet gjelder ikke kun Alvdal kommune. Det gjelder også i næringslivet og det gjelder ikke bare i Alvdal, men i hele landet. Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), kommunenes interesseorganisasjon KS og NAV melder om det samme. Det er underskudd på arbeidskraft i landet og arbeidsledigheten er lav.

I kommunen er dette mest merkbart i barnehagene (se avsnittet «Annet» i kapittelet for Plassen barnehage i den vedlagte rapporten) og i enhetene hjemmebasert omsorg og Solsida. En av konsekvensene av mangel på arbeidskraft er høye vikar- og overtidsutgifter, jfr. avsnittet om sykefravær.

Ekstra utgifter på grunn av korona:

Regnskapet pr. 30.04. viser at kommunen har hatt ekstra utgifter på 640.000 kr i år på grunn av korona. Det meste av de ekstra utgiftene er lønn og sosiale utgifter i sektor helse og velferd. Det er vikarlønn, overtid og ekstrahjelp som utgjør det meste av utgiftene.

Regjeringen foreslår ingen bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett for å kompensere for kommunenes ekstrautgifter og inntektsbortfall i 1. halvår knyttet til covid-19. Regjeringen viser i stedet til at arbeidsgruppen, som ble nedsatt våren 2020, skal levere en rapport om 1. halvår 2022 innen 1. september, og at "Departementet vil på bakgrunn av arbeidsgruppens rapport vurdere behovet for eventuelle endringer i kompensasjonen for 1. halvår 2022". Regjeringen foreslår imidlertid en bevilgning på 200 mill. kroner for 2. halvår 2022 for å kompensere for utgifter til TISK-beredskap.

Lønnsoppgjøret:

Kommunen setter hvert år av en pott i budsjettet til lønnsoppgjøret. Årets pott er på 2,2 mill. kr som tilsvarer et lønnsoppgjør på 2,8 %. Det er det såkalte frontfaget (eksportretta industri) som forhandler lønn først i Norge. Dette oppgjøret legges til grunn for de øvrige lønnsoppgjørene. Oppgjøret for frontfaget kom på 3,7 % i gjennomsnitt. Partene i lønnsoppgjøret for kommunesektoren har forhandlet, men kom ikke til enighet. Oppgjøret gikk til mekling som startet opp 21. mai. Fristen for meklingen var mandag 23. mai. Det er 24. mai kommet til enighet på de fleste områdene, men administrasjonen har ikke rukket å vurdere konsekvensen. Kommunens budsjettavsetning på 2,2 mill. kr er som nevnt ikke stor nok til å dekke et oppgjør på 3,7 %. Kommunedirektøren foreslår at det settes av ytterligere 1,0 mill. kr til finansiering av årets lønnsoppgjør.

Energiutgiftene:

Når det gjelder utgiftene til strøm har kommunalteknikk brukt prognosemodell i Hafslund for beregning av årsprognosen. Ingen vet hva strømprisen blir resten av året, men mye tyder på svært høy strømpris i hele 2022. Kommunen bruker biodiesel i Plassen barnehage. Prisen på biodiesel er mer enn doblet siden desember i fjor. Kommunene er ikke omfattet av den statlige strømstøtteordningen. Kommunesektoren blir heller ikke kompensert for den store prisøkningen på strøm (og biodiesel) annet enn via den generelle økningen i konsumprisindeksen som Staten legger til grunn ved beregningen av skatt og rammetilskudd. Ettersom energi utgjør en forholdsvis stor andel av varer og tjenester som kommunen kjøper, får kommunen på langt nær kompensert gjennom skatt og rammetilskudd. Det arbeides nå med etablering av fjernvarmeanlegg på Plassen som kommunen vil få tilbud om å kjøpe varme fra. Det vil nok ikke få utslag før i 2023.

Renteutgiftene:

Lånerenta har gått opp med 1,1 %-poeng siden den var på det laveste i 2020 og 2021. Norges Bank har varslet at det blir flere renteøkninger i år. Hvor mange er usikkert. Kommunens bevilgning/budsjett til renteutgifter tåler 2 renteøkninger fra nå og ut året. 0,5 %-poeng økning i renta, betyr 800.000 kr i økt utgift.

Investeringer:

Det foreslås 3.821.000 som tilleggsbevilgning i investeringsbudsjettet. Dette gjelder kjøp av bolig (ble kjøpt i vinter), skifte av vinduer og etterisolering på ungdomsskolen, oppussing leilighet, skifte av eltavle i svømmehallen og tiltak i Flåklypasalen.

Kommunedirektøren foreslår slike økninger i budsjetttrammene drift:

Alvdal barnehage, Plassen	700.000
---------------------------	---------

Alvdal barneskole	250.000
Alvdal ungdomsskole	300.000
Solsida	300.000
Flyktningetjenesten	570.000
Kommunalteknikk	400.000
<u>Økt avsetning til årets lønnsoppgjør</u>	<u>1.000.000</u>
<u>Sum</u>	<u>3.520.000</u>

Som foreslås finansiert slik:

Økning i integreringstilskudd	720.000
Økt inntekt konsesjonskraft	1.150.000
<u>Netto økning i skatt og rammetilskudd</u>	<u>1.650.000</u>
<u>Sum</u>	<u>3.520.000</u>

Kommunedirektøren foreslår at budsjettmidlene vedr. barnevernet, kr 2.993.000, flyttes fra kommunalsjef for helse og velferd til kommunalsjef for oppvekst.

Vedtaket konsekvenser for klima og miljø.

Ikke relevant.

Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret vedtar de budsjettendringer som framgår under saksvurdering. Låneopptaket til investeringer økes med kr 3.821.000.

Formannskapetets behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Innstilling:

Kommunestyret vedtar de budsjettendringer som framgår under saksvurdering. Låneopptaket til investeringer økes med kr 3.821.000.

Formannskapet behandlet saken i møte 02.06.2022 :

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtakk

Kommunestyret vedtar de budsjettendringer som framgår under saksvurdering. Låneopptaket til investeringer økes med kr 3.821.000.

Kommunestyret behandlet saken i møte 16.06.2022 :

Tilleggsforslag fra kommunedirektør:

Alvdal barneskole SFO tilføres 50.000 kroner. Dette finansieres ved ytterligere økning i skatt og rammetilskudd til 1,7 million kroner.

Tilleggsforslag fra høyre ved Ingvar Brohaug:

Kommunedirektøren utreder og eventuelt gjennomfører oppretting av ambulerende stilling(er) for å avhjelpe mangel på vikarer. Dette vil også minske bruken av overtid, og om mulig bidra til lavere sykefravær.

Ved votering ble tilleggsforslaget fra kommunedirektøren enstemmig vedtatt.

Ved votering over tilleggsforslaget fra høyre falt dette med 4 mot 13 stemmer.

Innstillingen med vedtatt tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret vedtar de budsjettendringer som framgår under saksvurdering.

Låneopptaket til investeringer økes med kr 3.821.000.

Alvdal barneskole SFO tilføres 50.000 kroner. Dette finansieres ved ytterligere økning i skatt og rammetilskudd.